

T.C
BAŞBAKANLIK
GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.11.358-3412 03/12/2002

03.12.2002

Konu :

GENELGE
2002/36

Müsteşarlığımıza intikal eden olaylardan, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 27/1-a-i maddesinde belirtilen satınalma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellaliye'nin uygulanmasında, banka komisyonlarının ne şekilde değerlendirileceği konusunda tereddüt hasıl olduğu anlaşılmış, bu itibarla aşağıda yer alan açıklamalar çerçevesinde işlem yapılması uygun bulunmuştur.

Bilindiği üzere 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 24/1 maddesi gereğince, ithal eşyasının gümrük kıymeti, eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli ise, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta 27 ve 28 inci maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.

Gümrük Kanunu'nun 27/1-a-i maddesi gereğince de, 24 üncü madde hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, "satın alma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellaliye"nin, eşyanın fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına dahil edilmemiş, ancak alıcı tarafından üstlenilen bölümünün, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına ilave edilmesi gerekmektedir.

Gümrük Kanunu'nun 27/4 maddesinde "satın alma komisyonları" ifadesinden, ithalatçının temsilcisine kıymeti belirlenecek eşyanın satın alınmasında yurt dışında verdiği temsil hizmeti karşılığında ödediği ücretin anlaşılacağı belirtilmiştir.

Bu çerçevede konu irdelendiğinde, Gümrük Kanunu'nun 27/1-a-i maddesinde geçen "komisyonlar" ifadesinin mahiyetinin ne olduğunun bilinmesi gerekmektedir.

I- "Gümrük Kıymeti Teknik Komitesi"nin "Anlaşmanın 8 inci Maddesi Kapsamında Komisyon ve Tellaliye" başlıklı 2.1 sayılı İzah Notunda, konu ile ilgili açıklamalar bulunmaktadır.

Bu İzah Notu'nda;

Komisyon ve tellaliyenin, bir satış sözleşmesinin tamamlanmasına katkıda bulunan aracılara yapılan ödemeler olduğu,

Kendi adına fakat temsil ettiği kişi hesabına eşya alım satımı yapan komisyoncunun (aracı olarak da nitelenebilir), satıcıyı veya alıcıyı temsilen sözleşmenin tamamlanmasına katkıda bulunduğu,

Komisyoncunun ücretinin "komisyon" olarak adlandırıldığı ve genellikle eşyanın fiyatının belli bir oranı olarak hesaplandığı,

Belirtilmiştir.

II- "Gümrük Kıymeti Teknik Komitesi"nin "Teyit Komisyonları" başlıklı 5.1 sayılı İzah Notunda da, konu ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

Bu İzah Notu'nda;

İhracatçıların alıcının ödeme yapmaması veya ödeme güçlüğüne girmesi riskinden korumak için çeşitli finansman hizmetlerinin söz konusu olduğu, bu finansman hizmetlerinin, genellikle bir ücret karşılığı ihracatçı hesabına riski üstlenen bir aracıya (bu çoğunlukla bir bankadır) ödeme yapılmasını gerektirdiği, bu tür hizmetler karşılığı yapılan ödemelerin "teyit komisyonu" olduğu,

Aşağıdaki paragrafta belirtilenler saklı kalmak kaydıyla; alıcının bankasının ödeme yapmaması riskini karşılamak üzere yapılan teyidin satıcı hesabına yapıldığı kabul edilirse ve teyit komisyonunun, alıcı tarafından satıcıya veya bir üçüncü kişiye ithal eşyasının satılması koşulu olarak ödenmişse, bu teyit komisyonunun fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil olması gerektiği,

Alıcının, kendi insiyatifi ile satış sözleşmesinin sonuçlandırılmasını garanti altına almak amacıyla satıcıya teyitli akreditif ve gayri kabili rücu teyitli akreditif sağlaması söz konusu olabildiği, bu durumda ortaya çıkan komisyon ödemelerinin, alıcı tarafından doğrudan teyit işini üstlenen kuruma yapılabildiği, bu koşullar altında teyidin satış sözleşmesinde bir satış koşulu olarak yer almadığından ve satıcıdan çok alıcının yaran söz konusu olduğundan, teyit komisyonu için ödenen tutarın fiilen ödenen veya ödenecek fiyatın bir parçası olmadığı, ifade edilmiştir.

Bu açıklamalar çerçevesinde, 11 numaralı bentte kıymete dahil olacağı belirtilenlerin dışında kalan ve 1 numaralı bentte yer alan komisyon tanımına uymayan komisyonların, Gümrük Kanunu'nun 27/1-a-i bendi çerçevesinde değerlendirilmemesi ve satış bedeli yöntemine göre gümrük kıymeti belirlenirken ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına dahil edilmemesi gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Müsteşar a.
Umman HAMİTOĞULLARI
Gümrükler Genel Müdürü V.

DAĞITIM:
Merkez ve Taşra Teşkilatına